

μῶν. Σχέσιν τινὰ πρὸς ταῦτα συνορῶ ἐν τῷ Μέν-
δης βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων μετὰ τὸν Ἄμασιν ὡς
λέγει Διόδωρος ὁ Σικελιώτης παρατηρῶν ὅτι ὑφ' ἐ-
τέρων καλεῖται Μάρις, ὑπερκατὰ τὰ ἤδη ρηθέντα
φέρει τὴν αὐτὴν σημασίαν τῇ τοῦ Μένδης, ἀνθρώπου
ἰσχυροῦ ἥρωος ἡμιθέου ὡς εἶδομεν καὶ ἐπὶ τῶν Μη-
νᾶς Μίνως. Ὁ αὐτὸς Διόδωρος (Α' 61 καὶ 67) προ-
σθέτει ὅτι ἐπὶ τούτου τοῦ Μένδου ἐγένετο ὁ λαβύριν-
θος ἐν Αἰγύπτῳ ὡσπερ καὶ ἐπὶ Μίνως ὁ ἐν Κρήτῃ
κατὰ μίμησιν ἐκείνου. Τὸ περσικὸν ὄνομα Μανδάνη
διὰ τὴν μεταξὺ τῶν Ἰνδοξενδικῶν καὶ γοτθογερμα-
νικῶν γλωσσῶν συγγένειαν θεωρῶ ὅτι ἀπὸ τοῦ
mand, διστάζω ἐπὶ τοῦ *Mandarin*.

§ ιε. Ἐξ ἄλλης ῥίζης καὶ κατὰ γωγῆς ἔχομεν τὰ
κατὰ διαφόρους γερμανικὰς διχλέκτους kun ὁ ἀνὴρ
ὁ ἄνθρωπος (1) κατὰ δὲ ἄλλας κελτογαλατικὰς
kono ἢ kino γοτθ. kinon ἀρμεν. kin (2) ἡ γυνή
ἡ ἀνδρὶς ὡς ἀνωτέρω ἀνεφέρομεν ἡ ἄνθρωπος. Ἀλλὰ
καὶ ἐν διαφόροις τῶν αὐτῶν γοτθογερμανικῶν γλωσ-
σῶν ἀγγλ. king γερμαν. kōnig νορμανδ. kuens ὁ
βασιλεὺς ὁ μαχητὴς ὁ βαρώνος κτλ. Kuin δὲ ἡ
Queen ἀγγλ. καὶ Kōnigin γερμ. ἡ βασίλισσα. Ἄλ-
λοι ἄλλως θέλουσι τὴν τούτων παραγωγὴν, ἀλλ' ἐν
τούτοις ἐγὼ κατὰ τὸ ἐμὸν σύστημα καθορῶ προ-
φανῶς τὸ ῥῆμα ἀγγλ. to can γερμ. zu kōnen τὸ
ἰσχύειν καὶ δύνασθαι καὶ κρατεῖν συνεπῶς τοῖς ἀ-
νωτέρω ρηθείσιν. Συγγενῇ τούτων θεωροῦνται καὶ
τὰ Ἰνδο-κινεζικὰ ken kan ἢ kham χάν-ης ὁ βασιλεὺς.
Ἐντεῦθεν καὶ ὁ παρὰ τοῖς Βυζαντινογράφοις Χάγ-
κανος, ὁ ἀρχηγὸς τῶν ταρταρικῶν ἐθνῶν, ὁ παρ' αὐ-
τοῖς Kan-kan ἢτοι βασιλεὺς βασιλέων παμβασιλεὺς
πατι-σάχ.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΛΑΜΠΡΥΛΛΟΣ.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΣΚΗΝΑΙ ΠΑΡΙΣΙΝΑΙ.

ΚΙΡΚΗ.

ΠΡΟΣΩΠΑ.

Ο ΠΡΙΓΓΗΨ * * * ἐτῶν 30.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ * * * χήρα, ἐτῶν 26.

Κοιτῶν τῆς Κομήσσης.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Καλὴν ἡμέραν, κύριε.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Πῶς! δὲν ἐξήλθατε; . . . Ἄ! εἶμαι λοιπὸν εὐ-
τυχής!

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Πλὴν μ' ἐγράψατε ὅτι θὰ ἐλθῃτε.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Σὰς τὸ ἔγραψα; ἀληθῶς; . . . Ἄ! παράδοξον
πράγμα . . . Ἄ! Ἄ! ἀστεῖον! . . . Ἡ κυρία μήτηρ
σας εἶναι καλὰ; . .

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Πολὺ καλὰ! . . ὀλίγον κουρασμένη μόνον. . . Πρὸ
μικροῦ ἀνέβη εἰς τὸ δωμάτιόν της. . . Καθήσατε
λοιπὸν.

ΠΡΙΓΓΗΨ, (καθήμενος.)

Εἰξεύρετε ποῖος ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἤλθον
ἐδῶ;

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ποῖος;

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Ἐρχομαι νὰ σὰς ζητήσω συμβουλὴν. . . Σημειώ-
σατε ὅτι ἐδείπνων χθὲς εἰς τὴν πρεσβείαν . . . ἐγί-
νετο λόγος πολὺς περὶ μικρῶν κωμῳδιῶν αἱ ὁποῖαι
παίζονται ἐν συναναστροφῇ, περὶ παροιμιῶν, περὶ
τῶν μικρῶν ἐκείνων ἐνὶ λόγῳ παιγνιδίων, τὰ ὁποῖα
παίζονται μεταξὺ παραβλημάτων, καὶ περὶ τῆς δυ-
σκολίας ἧτις ὑπάρχει νὰ εὕρῃ τις τοιαῦτα τὰ ὁποῖα
δὲν ἐπαίχθησαν συχνά, ἢ δὲν ἐπαίχθησαν εἰς πολλὰ
μέρη, καὶ τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ παιχθῶσιν.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ναί. . . Λοιπὸν;

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Λοιπὸν! . . ἤμην ὀλίγον εὐθυμος. . . προσεπά-
θησα πάσῃ δυνάμει νὰ συνθέσω ἐντὸς τῆς ἐβδομά-
δος ἐν τῶν τοιούτων παιγνιδίων. . . Ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἀπὸ
τῆς χθὲς ἀδιακόπως αὐτὸ ἐνειρεύομαι.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Καὶ τί εὗρετε;

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Τίποτε. Ἀκόμῃ δὲν εὗρον τίποτε. Ἀλλὰ μετ' ὀλί-
γον θὰ εὕρω. Ἐσκέφθην νὰ συνομιλήσω περὶ αὐτοῦ
μὲ σὰς. Θὰ παίζωμεν τοῦτο μεταξὺ μας, ἐὰν θέλη-
τε. Εἶναι εὐκολώτατον, καθὼς γνωρίζετε.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἀλλ' ἐγὼ δὲν γνωρίζω ἐὰν ᾔναι εὐκολώτατον.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Μάλιστα εὐκολώτατον. Οὐδὲν ἀπλούστερον τού-
του. Θέλετε λοιπὸν νὰ δοκιμάσωμεν;

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Θεέ μου, τὸ θέλω. . . Ἀλλὰ σεῖς θὰ κρατήσητε τὸ
κονδύλιον!

(1) Dictionnaire de Linguistique (Collet, Migne) p. 743.

(2) Max Muller, ibid t. I, p. 323.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Βεβαίως.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἴδου χάρτης καὶ μελάνη, . . . ἡ κυανὴ μελάνη εἶναι καλὴ;

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Ἡ κυανὴ μελάνη δὴν βλάπτει. (Κάθεται πλησίον μικροῦ τραπέζιου.) Ἐδῶ! καθήσατε λοιπὸν ἐδῶ ἀπέναντί μου, ὡς Μοῦσα, καὶ ἂς ἀρχίσωμεν ἄνευ περισσοτέρων περιποιήσεων· τί λέγετε;

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Πολὺ εὐχαρίστως . . . ἀλλ' εἶναι πολὺ δύσκολον, μὲ φαίνεται.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Τοῦναντίον μάλιστα, εἶναι εὐκολώτατον. Πάντοτε τὸ αὐτὸ πρᾶγμα . . . Δύο πρόσωπα τὰ ὅποια συνομιλοῦσι περὶ βροχῆς καὶ ωραίου καιροῦ . . . κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον εὐφυῶς, ὅπως συμβαίνει . . . Λοιπὸν τώρα τὸ εὑρετε;

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ναί, ναί . . . Προχωρήσατε.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Ἄς γράψωμεν λοιπὸν πρῶτον τὰ πρόσωπα . . . «Ὁ Κόμης, ἡ Κόμησσα. . . » ἂ;

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ναί, βεβαίωτατα . . . Μήπως εἶναι παροιμία;

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Ναί, εἶναι παροιμία.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἀλλὰ ποία παροιμία; Ἐπρεπε πρῶτον νὰ τὴν εὑρῶ.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

ὦ! Θεέ μου, διὰ τί; Εἶναι μάταιον . . . Μόνη θὰ φανερωθῇ κατὰ τὴν συνομιλίαν . . . θὰ προκύψῃ φυσικώτατα ἐκ τῆς συνομιλίας . . . Θὰ ᾔναι ὁ τελευταῖος χαρακτήρ.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἄς ᾔναι. Προχωρήσατε.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

«Ὁ Κόμης, ἡ Κόμησσα. Σκηνὴ πρώτη . . . » Λοιπὸν;

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἐ! . . .

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Τί λέγετε;

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἀλλὰ ποία εἶναι ἡ ὑπόθεσις;

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Δὲν ὑπάρχει ὑπόθεσις! . . . Εἶναι παίγνιον, σὺ

λέγω! . . . μηδὲν . . . αὐτοσχέδιόν τι ἀνύπαρκτον . . . προσφιλὲς διάλογος . . . οὐδὲν ἄλλο . . . Δὲν σὺς προτείνω νὰ προσποιηθῇτε τὴν *Μισάνθρωπον*, πολὺ καλὰ τὸ ἐννοεῖτε.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Πάλιν σὺς λέγω ὅτι πρέπει νὰ γνωρίζω περὶ τί-νος θὰ λαλήσωμεν.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Περὶ οὐδενός . . . περὶ φλυαριῶν . . . Εἰξέριστε πῶς γίνονται τὰ παίγνια ταῦτα!

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ὅχι, πρίγγηψ μου, δὲν ἠξέριω διόλου πῶς γίνονται . . . ἀλλὰ καὶ σεῖς, μοὶ φαίνεται, ἐπίσης τὸ ἀγνοεῖτε.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Λοιπὸν ἂς ἴδωμεν, ἀγαπητῇ μου κυρία, ἂς μὴ ἐργιζώμεθα. Λέγομεν· «Ὁ Κόμης καὶ ἡ Κόμησσα,» δὲν ἔχει οὕτως; Εὐρίσκονται εἰς τὴν ἐξοχὴν . . . καὶ ὁ Κόμης ἐνοχλεῖται, ὑποθέτω. . .

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ναί, τοῦτο εἶναι ἀρκετὰ νέον.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Δὲν λέγω ὅτι εἶναι νέον· ἀλλὰ τελευταῖον εἶναι μία ὑπόθεσις, ἀφοῦ ζητῇτε τοιαύτην. Λοιπὸν, ὁ Κόμης ἐνοχλεῖται, καὶ ἡ Κόμησσα . . . ἡ Κόμησσα. . .

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἐὰν ἐνοχλεῖτο καὶ αὐτή;

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Καὶ τοῦτο ἄλλη ἰδέα, καὶ γίνεται μάλιστα ἀρκούντως πρωτοφανὲς μὲ τὴν συμπλήρωσιν ταύτην. Ἐνοχλοῦνται καὶ οἱ δύο. . . τώρα λοιπὸν παρατηρεῖτε, ἀγαπητῇ μου κυρία, προχωροῦμεν. . . Ἄς μεταβῶμεν εἰς τὸν διάλογον. . . Αὐτὸς εἶναι εὐκολώτατος. . . Ἄμα μεταβῶμεν εἰς τὸν διάλογον, τότε τὰ πάντα βαίνουνσι μόνα. — «Ὁ Κόμης. . . » — Ὁ Κόμης. . . Εἰσέρχεται, ἔ;

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Περίφημα!

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Καὶ εἰσερχόμενος λέγει. . .

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Τί λέγει;

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Πῶς;

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Σὺς τὸ ἐρωτῶ.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Ναί . . . δύναται νὰ εἰπῇ, παραδείγματος χάριν· «Πάντοτε μεμονωμένη, ἀγαπητῇ κόμησσα;»

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Δὲν εὐρίσκω οὐδὲν ἀνάρμοστον εἰς τοῦτο.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Ἰσα, Ἰσα, τοῦτο εἶναι ἡ φράσις ἀνθρώπου ἐναχλῆ μένου... « Πάντοτε μεμονωμένη, ἀγαπητὴ κόμησσα ; »

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Λέξις θελκτικὴ. — Καὶ ἀποκρίνεται εἰς αὐτὴν ἡ πάντοτε μεμονωμένη Κόμησσα ;

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Περιμένετε... ναι... ἴσως... δηλαδὴ ὅχι... τοῦτο δὲν ἀρμόζει.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἀντὶ νὰ εἰσέλθῃτε εἰς τὸν διπλωματικὸν κλάδον, ἔπρεπε νὰ κακαγίνητε εἰς τὴν φιλολογίαν... μὲ τὴν εὐκολίαν τὴν ὁποῖαν ἔχετε.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἶμαι ἀρκούντως ζῶν... Καὶ ἔπειτα σκέπτομαι ἄλλο πρᾶγμα... Λοιπὸν, ἀπέρχομαι.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ὅχι δά !

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Δὲν ἀπέρχομαι ;

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ὅχι, σὰς λέγω !

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Ἄς ᾔναι. (Ἐπανακίθεται).

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἄς ἐπανέλθωμεν. Ποῦ εὐρισκόμεθα ; ... α Ὁ Κόμης, ἡ Κόμησσα... »

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι πρέπει νὰ μ' ἐκλάβετε ὡς τρομερὸν ζῶν.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Μήπως ὁ Κόμης λέγει τοῦτο ;

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Ὅχι, ἐγὼ τὸ λέγω.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ὅλως τὸναντίον... Σὰς εὐρίσκω ὀλίγον ἰδιότροπον μόνον.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Ἰδιότροπον, εἰσθε πολὺ καλὴ... Ἀλλ' ὅχι, σὰς παρακαλῶ, πληροφρήθητε εἰς τὴν πρεσβείαν... Ὅα σὰς εἴπωσιν ὅτι δὲν στεροῦμαι πνεύματος, καὶ ὅτι εἶχον μάλιστα ποτε καὶ τινα ἐνθουσιασμόν...

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἀλλὰ, πρίγγηψ μου, δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ πληροφρηθῶ εἰς τὴν πρεσβείαν... ἀρκοῦσιν αἱ ἀναμνή-

σεις μου. Σὰς ἐγνώρισα πρό τινος καιροῦ λαμπρότατον, ὅποταν μὲ ἐρωτεύεσθε.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Λαμπρόν, ὅχι· πλὴν ἤμην ὡς ἄλλος τις.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ναί, ναί, λαμπρότατον... Εἰσθε νεανίσκος λαμπρὸς, περίφημος, τρομερὸς !... (Τρίβει ἀπαλῶς τὰς χεῖρας).

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Λοιπὸν μὲ περιγελάτε... Δὲν ἤμην λαμπρὸς πλὴν εἶχον ζωηρότητά τινα... καὶ ἔκτοτε δὲν παρήλθον δύο ἔτη! — Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐφθανον εἰς Παρίσιους... καὶ τὸ κλίμα δὲν μὲ εἶχεν εἰσέτι ἐπηρέαση.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Πιστεύετε ὅτι εἶναι τὸ κλίμα ;

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Καὶ πῶς ὅχι ! Πάντοτε πρέπει νὰ ὑπάρχῃ τις λόγος... Δὲν εἶναι ἡ ἡλικία... δὲν εἶμαι τριάκοντα ἔτων... Ἐκτὸς τούτου, πιστεύω ὅτι μέλλω νὰ ἐγκαταλείψω τὴν Γαλλίαν, καὶ αὐτὴν τὴν διπλωματίαν... Ἡ μήτηρ μου μὲ μετακαλεῖ εἰς Βιέννην... ἔλαβον ἐπιστολὴν τῆς σήμερον τὸ πρωτ... ᾔθελον μάλιστα νὰ σὰς τὴν ἐπιδείξω... (Ἀναζητεῖ ἐν τῷ θυλακίῳ τοῦ ἐνδύματός του, καὶ ἀνασύρει ἐπιστολὴν, κατὰ τὸ ἥμισυ τετυλιγμένην ἐντὸς μελανοῦ τριχάπτου).

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Τί εἶναι τὸ τρίχαπτον αὐτὸ, τὸ ὁποῖον ἐξέρχεται ἐκ τοῦ θυλακίου σας ;

ΠΡΙΓΓΗΨ, (τεταραγμένος).

Τρίχαπτον ;... Ποῦ βλέπετε τρίχαπτον ;

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Τοῦτο ἐδῶ. — Πλὴν εἶπέ μοι, πρίγγηψ μου, αὐτὸ εἶναι κάλυμμα ἑδικόν μου ;

ΠΡΙΓΓΗΨ (τεταραγμένος).

Ἐδικόν σας κάλυμμα... αὐτό ;... Εἰσθε βεβασία ;

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Βεβασιότατα !... καὶ μάλιστα τὸ λαμβάνω, ἐὰν τὸ ἐπιτρέπετε... Εἶναι τρίχαπτον μεγάλης ἀξίας, μὴν ἀμφισβάζετε.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Σὰς παρακαλῶ νὰ πιστεύσητε, κυρία μου, ὅτι δὲν ἀπέδιδον εἰς τοῦτο ἀξίαν τινα. Ἀλλὰ πῶς εὐρέθη ἐν τῷ θυλακίῳ μου ;

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Εὐκολωτάτῃ ἡ ἐξήγησις. Ὅα τὸ ἀφῆκα εἰς τὴν πρεσβείαν κατὰ τινα ἐπίσκεψιν. Ὅα σὰς ἐπεφόρτισαν νὰ μοὶ τὸ κομίσητε, καὶ μὲ τὴν συνήθη σας ἄλλοφροσύνην, θὰ ἐλησμονήσατε τὴν παραγγελίαν.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

ἔχετε δίκαιον, τοῦτο θὰ ᾔναι. Σὰς ζητῶ μυριάκις συγγνώμην. ἔχετε δίκαιον! Παρατηρεῖτε τίποτε πλέον δὲν ἐνθυμοῦμαι. Ὅλαι μου αἱ δυνάμεις. . . . καὶ ἡ μνήμη μου αὐτή! . . . ἐξησθένησαν. Ἐφθασε πλέον ὁ καιρὸς καθ' ὃν πρέπει ν' ἀναπνεύσω τὸν ἀέρα τῆς γενεθλίου γῆς. Βλέπετε τί μοι λέγει ἡ μήτηρ μου;

ΚΟΜΗΣΣΑ (ἐπεξερχομένη τὴν ἐπιστολήν).

Ἡ μήτηρ σας ἔχει ὄφρος ἀξιεράστου γυναικός.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Ναί, πολὺ ἀνταγαπώμεθα. Μὲ συνιστᾷ νὰ μὴ καταγίνωμαι πολὺ, ἡ καλὴ μήτηρ! Μὲ νομίζει πάντοτε ἀκαταδάμαστον.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

ὑπῆρξατε λοιπὸν τοιοῦτος, πρίγγηψ μου;

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Ναί, βέβαια, ὀλίγον τι, μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ σὰς συναντήσω. . . . Τώρα λοιπὸν τί μὲ συμβουλεύετε;

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ν' ἀναχωρήσετε, ἀφοῦ ἡ μήτηρ σας θέλει νὰ σὰς ἐπανίδῃ.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Καὶ ἐγὼ τὴν αὐτὴν ιδέαν ἔχω, καὶ, διὰ νὰ σὰς εἰπω τὴν ἀλήθειαν, ἦλθα ἀπόψε ἐπίτηδες διὰ νὰ σὰς ἀποχαιρετίσω.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Πῶς! διὰ νὰ μ' ἀποχαιρετίσητε; . . . Καὶ ἡ παροιμία; Πρὸς τί λοιπὸν ἡ ἀστείότης αὕτη;

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Ἡ παροιμία! Ἰδοὺ, κυρία μου, θέλω ἡ τελευταία ἐντύπωσις τὴν ὁποίαν θὰ σὰς ἀφήσω νὰ ᾔναι εὐχάριστος. Θὰ γελάσητε βεβαίως. Ἰδοὺ ἡ ἱστορία τῆς παροιμίας. Θὰ ἐνθυμῆσθε πολὺ καλὰ τί συνεφωνήσαμεν ἀμρότεροι πρὸ δύο ἐτῶν, ἀφοῦ ἐπὶ ματαίῳ σὰς προσήνεγκον τὴν καρδίαν μου καὶ τὸ ὄνομά μου. Συνεφωνήσαμεν ὅτι, ἐὰν ᾔθελον νὰ σὰς βλέπω ὡς φίλος, ὠφειλον ν' ἀπέχω αὐστηρότατα παντὸς ὑπαινιγμοῦ περὶ ἔρωτος ὀριστικῶς ἀπολακτισθέντος. Καὶ περὶ τούτου σὰς ἔδωκα τὸν λόγον μου, καὶ πιστεύω ὅτι πὸν ἐτήρησα ἀκριβέστατα.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Μάλιστα, ἀκριβέστατα.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Λοιπὸν τώρα θὰ τὸν ἀθετήσω. Συγχωρήσατέ μοι σὰς παρακαλῶ διότι ἀναχωρῶ. Ἡ ἐχεμυθία μου καὶ ἡ περίσκεψίς μου σὰς ἔκαμαν βεβαιότατα νὰ πιστεύσητε ὅτι εἶχε θεραπευθῇ τὸ πάθημα.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Βεβαιότατα.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Ναί! Καὶ ὁμῶς ἐπλυνήθητε. Σὰς ἀγαπῶ πάντοτε. Σὰς ἀγαπῶ ὡς μανιώδης, ὡς παιδίον, ὡς ἄγγελος, ὡς ἄγριος, ὅπως θέλετε. Ἀποφασίσας ν' ἀναχωρήσω, ἠθέλησα πρῶτον νὰ ἐπιχειρήσω τελευταίαν ἀπόπειραν, ἀπόπειραν τῆς ἀπελπισίας. Ἡ ἰδέα τῆς παροιμίας ταύτης μοι ἐπῆλθεν, καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα αὐτῆς ἀπεφάσισα νὰ σὰς ἐκδηλώσω τὰ αἰσθήματά μου μὲ τόσον πάθος, μὲ τόσην συγκίνησιν, μὲ τόσην εὐφράδειαν καὶ πνεῦμα, ὥστε βεβαίως ἠθέλατε μαλαχθῇ, θαμβωθῇ καὶ ὑποκύψῃ. Παρατηρήσατε βεβαίως πῶς ἐπέτυχον!— Δὲν εἶναι τῷ ὄντι κωμικόν;— Τώρα, κυρία μου, σὰς ἀποχαιρετῶ.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

ὑγιαίνειτε, πρίγγηψ.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Μίαν μόνον ἀκόμη λέξιν. Κάμετέ μοι σὰς παρακαλῶ τὴν χάριν νὰ μοι εἰπῆτε διὰ τί ἠρνήθητε νὰ μὲ ὑπανδρευθῆτε. Ἡ πρότασίς μου ἦτο καὶ ἐντιμότης καὶ εὐπρόσδεκτος. Διὰ τί τὴν ἀπελακτίσατε μετὰ τοσαύτης περιφρονήσεως; Μήπως ἐξ ἰδιοτροπίας, μήπως ἐξ ἀντιπαθείας, ἢ μήπως ἔχετε σπουδαῖον τινα λόγον;

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Εἶχον λόγον σπουδαῖον.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Ἀγαπούσατε ἄλλον;

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Οὐδένα.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Λοιπὸν ἡ καρδία σας ἦτον ἐλευθέρη ὡς καὶ ἡ χεὶρ σας. Δὲν εὐτυχήσατε ἀρκούντως, ὡς ἡ ἰδίᾳ μοι ὡμολογήσατε τοῦτο, μὲ τὸν σύζυγόν σας. . . . ἂν καὶ ἦτο λαμπρὸς, ὡς βεβαιούται.

ΚΟΜΗΣΣΑ (σοβαρά).

Ἦτο λαμπρὸς, λαμπρότατος, περίφημος, καὶ ἀκαταδάμαστος ὡς καὶ σεῖς. . . ἄλλοτε.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Καὶ ὁμῶς δὲν ὑπῆρξατε εὐτυχῆς, καὶ ἐπομένως δὲν δύνασθε νὰ καυχῆσθε ὅτι ἐλάβετε δείγματα πίστεως κατὰ τὸ παρελθόν. Ἐγὼ ἐν τούτοις εἶχον καλὸν ὄνομα, περιουσίαν, κοινωνικὴν θέσιν. Τότε δὲν ἤμην ἀσθενὴς καὶ κατὰβλημένος ὡς τώρα. Ἦμην ὑποφερτός.

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Πολὺ ὥρατος μάλιστα.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Εἶχον φήμην φλυαρίου ἀρετὰ εὐφυοῦς. Σὺς ἐρω-
τευόμην, ἐὰν ἐνθυμῶμαι, μὲ . . . πνεῦμα

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Μὲ πολὺ, πολὺ πνεῦμα.

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Καὶ ὅμως μὲ ἤρνήθητε! . . . Διὰ τί;

ΚΟΜΗΣΣΑ.

Δὲν μὲντεύετε;

ΠΡΙΓΓΗΨ.

Διόλου.

ΚΟΜΗΣΣΑ (Λαμβάνει τὴν χειρὰ του,
καὶ τὸν παρατηρεῖ γλυκέως εἰς τοὺς ὀφθαλμούς).

Διότι ἀγαπῶ τὰ ζῶα, φίλε μου!

(*Ἐκ τῶν τοῦ Octave Feuillet.*)

Μεταφρασθεῖσα ὑπὸ ΔΙΚ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΟΥΜΕΝΑ ΕΛΛΑΣ.— Ἱστορικὸν δοκίμιον περὶ
τῶν πρὸς ἀποτίναξιν τοῦ ὀθωμανικοῦ ζυγοῦ ἐπαναστάσεων
τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους (1453—1821), ὑπὸ Κ. Ν. ΣΑΘΑ. Ἀ-
θήναι 1869.

Ὁ κ. Σάθας ἐξακολουθεῖ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχε-
δίου αὐτοῦ, τὴν ἱστορικὴν δηλαδὴ ἐρευναν τοῦ δια-
νοητικοῦ, πολιτικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ βίου τῶν Ἑλ-
λῆνων ἐπὶ τῆς δουλείας. Καὶ περὶ μὲν τοῦ πρώτου
μέρους διέδοτο, ὡς γνωστὸν, πρὸ τριῶν ἐτῶν διὰ τῆς
Νεοελληνικῆς φιλολογίας ὅσας εἰδήσεις ἐδυνήθη
νὰ συλλέξῃ· περὶ δὲ τοῦ δευτέρου διαλαμβάνει τὸ
σήμερον ἀνταγγελλόμενον πόνημα, οὗ τινος ὅμως τὸ
περιεχόμενον θέλει συμπληρωθῇ ἐν τῷ τρίτῳ τόμῳ,
ἐν ᾧ θέλομεν θαυμάσει τὰ κατορθώματα τῶν ἀρ-
ματωλῶν. Δύο δὲ ἕτεροι τόμοι, ἐκδοθησόμενοι καὶ
αὐτοὶ μετ' οὗ πολὺ, θέλουσιν ἀποτελέσει τὸ ὅλον
τοῦ σχεδίου.

Τὸ ἀνά χεῖρας δοκίμιον ἀπαριθμεῖ, ὡς καὶ ἐκ τῆς
ἐπιγραφῆς δηλοῦται, τὰς ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρ-
τησίας ἀποπείρας, τὰς γενομένας ἀπὸ τῆς ἀλώσεως
μέχρι τοῦ 1821 ἔτους, εἴτε τῇ προτροπῇ ξένων,
εἴτε ἰδίᾳ ὁρμῇ, εἴτε ἐκ περιστάσεως. Περιορίζεται
δὲ εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν γεγονότων, τοῦ χρόνου
καὶ τῶν προσώπων, ἀναθέτον εἰς ἄλλους ἢ καὶ εἰς
μεταγενεστέρους μελέτας αὐτοῦ τούτου τοῦ συγγρα-
φέως τὴν κριτικὴν τῶν περισυναχθέντων ἐπεξεργα-
σίαν. Ἀλλὰ καὶ ἀπλῆ ἡ περισυναγωγὴ καὶ συναρμο-
λογία τῶν σωζομένων μαρτυριῶν εἶναι ἔργον σπου-
δαιότατον, διὰ τε τὴν σπάνιν καὶ τὴν διχασπρὰν αὐ-
τῶν. Ὁ ἀναλαμβάνων νὰ διαφωτίσῃ τὴν ἱστορίαν

τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους κατὰ τὰς τέσσαρας τελευταίας
ἐκατονταετηρίδας πρέπει νὰ θεωρακισθῇ δι' ἀδαμά-
στου καρτερίας, διότι εἶναι ἠναγκασμένος νὰ ἀνα-
σκαλεύῃ βιβλιοθήκας καὶ νὰ ἀνελίσσῃ πολλὰ συγ-
γράμματα, ἀλλόγλωσσα μάλιστα, περὶ ἀέρων καὶ
ὑδάτων προχματευόμενα, ἐπ' ἐλπίδι μὴ τι ἀνακα-
λύψῃ ὄνομα, χρονολογίαν ἢ ἔργον ἀναγόμενον εἰς τὴν
ὑπόθεσιν αὐτοῦ, παρεμπεσὺν δὲ κατὰ τινα σκιερὰν
γωνίαν ἐξ ἀλλοπροσένης ἢ παρεκβάσεως.

Καὶ ἐκάστη τοιαύτη ἀνακάλυψις εἶναι θρίαμβος,
διότι καὶ ἡ ἐλαχίστη βεβαιότης, ὅτι ἀκοίμητον καὶ ἀ-
παρμειώτως φλογερὸν ὑπῆρξε τὸ πῦρ τῆς ἐλευθε-
ρίας, τὸ κατατῆξεν τὰς εἰρήνη τῶν δεδουλωμένων καθ'
ὅλην τὴν μακρὰν τῆς δουλείας περίοδον. Οἱ πόθοι,
αἱ ἐνέργειαι, τὰ τολμηρὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Βησσα-
ρίωνος καὶ τοῦ Κασσιώτου κατὰ τὴν ΙΕ' ἐκατονταε-
τηρίδα, ὑπῆρξαν οἱ αὐτοὶ τοῦ Ἐπάρχου καὶ τῶν
Μελισσηνῶν κατὰ τὴν ΙΓ', τοῦ Μηνιάτου καὶ τοῦ
Σπανοῦ κατὰ τὴν ΙΖ', τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ τοῦ
Κατσώνη κατὰ τὴν ΙΗ', τοῦ Κοραῆ καὶ τοῦ Βλα-
χάδα κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΘ'. Ὁ χεῖμαρρος κατε-
κυλίετο πολυῤῥαγῆς καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ τέλους
Μαΐου 1453 μέχρι τέλους Μαρτίου 1821.

Πόσους ἥρωας, πόσους ἀγῶνας, πόσους μάρτυρας
μνηθάνομεν κατὰ πρῶτον ἐκ τῆς συγγραφῆς τοῦ Κ.
Σάθας! Οἱ κληρικοὶ ἀείποτε πρωταγωνιστοῦσι, ταυτί-
ζοντες τὴν πατρίδα μετὰ τῆς θρησκείας, ἀείποτε
σφαγιάζονται ὑπὲρ αὐτῆς! Ὁ πατριάρχης Ἰωαννίκιος
ὁ Β', ὁ Σαλῶνων Φιλόθεος, ὁ Θετῶν Ἰερόθεος, ὁ Λα-
ρίσης Μακάριος, ὁ Εὐβοίας Ἀμβρόσιος, ὁ Λακεδαι-
μονος Ἀνανίας, ὁ μοναχὸς Δημήτριος, ὁ παπᾶ Εὐ-
θύμιος Βλαχάδας, ὁλόκληρος χορεία ἱερομαρτύρων
διὰ τῆς μιᾶς εὐλογούντων τὸν λαὸν καὶ διὰ τῆς ἄλ-
λης ἀνασπώντων τὸ ξίφος!

Μεταξὺ τῶν μεγαλοφρονεστέρων καὶ γενναιοτέ-
ρων Ἑλλήνων τοῦ τέλους τοῦ ΙΗ' καὶ τῶν ἀρχῶν
τοῦ ΙΘ' αἰῶνος, διακρίνεται ὁ Ἀάμπρος Κατσώνης καὶ
Παπᾶ Εὐθύμιος ὁ Βλαχάδας.

Ὁ Κατσώνης, διοικῶν μικρὸν στολίσκον τὸν ὁ-
ποῖον κατήρτισεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ πλοίων ἐχθρι-
κῶν, ἐξηκολούθησε πέντε σχεδὸν ἔτη, ἀπὸ τοῦ
1788 μέχρι τοῦ 1792, καταναυμαχῶν στόλους
καὶ θριαμβεύων. Πολὺ ἦτο τὸ θάρρος ὃ εἶχον ἐμ-
πνεύσει αἱ ἀνδραγαθίαι αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἡμετέρους,
καὶ μέγιστος ὁ τρόμος ὃν εἶχε διχασπεῖρει μεταξὺ
τῶν ἐναντίων. Ἰστοιμάζετο δὲ τὸ 1793 καὶ εἰς αὐ-
τὸν τὸν Ἑλλήσποντον νὰ εἰσέλῃ, ὅτε συνωμολογήθη
ἐν Ἰασίῳ ἡ μεταξὺ Ρωσίας καὶ Τουρκίας εἰρήνη.
Ἐμπλεως ὁργῆς ὅτι αὐδεμία μνεία ἐγένετο ἐν τῇ
συνθήκῃ τῆς τριαῦτα παθούσης Ἑλλάδος, παρή-
κουσεν ἀγανακτῶν εἰς τὸ δοθὲν αὐτῷ πρόσταγμα νὰ
καταθέσῃ τὰ ὅπλα, καὶ ὑπερηφάνως εἶπεν· «Ἐὰν ἡ